

Adelaidės Lietuvių ŽINIOS

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 4.

Adelaidė, 15. VIII. 1960.

I Metai

ADELAIDĖS LIETUVIŲ TEATRO REIKALU

Prieš dešimt metų Adelaidėje buvo pastatytas pirmas lietuviškas veikalas. Tai vaidybinio meno pionierių 1950 metais pastatytas "Pirmas Skambutis", davęs pradžią lietuviškam teatrui Adelaidėje. Po to palyginti vienodais protarpiais Teatras-Studija ir Teatro Mylėtojų grupė pateikdavo adelaidiškiam vaidybinių spektaklių.

Dviejų teatrinių grupių veikimas patikrino adelaidiškiam bent po du spektaklius per metus. Nėra reikalo priminti, kad tų spektaklių adelaidiškiai nekantriai laukdavo. Kiekvienas spektaklis žiūrovams būdavo dvasinio ir tautinio pakilimo šventė, sukelianti savitą, tik teatrui žinomą nuotaiką.

Maždaug prieš trejus metus abi grupės - Teatras-Studija ir Teatro Mylėtojų Grupė, jų meno vadovų (J. Gučiaus ir J. Verslovavičiaus) pastangomis buvo sujungtos į vieną teatrą, pavadinant jį Adelaidės Lietuvių Teatru. Naujasis teatras, deja, ligšiol scenoje nepasirodė. Ir tas jo nepasirodymas yra didelis nuostolis netik abiejų grupių išugdytiems aktoriams, bet ir visiems adelaidiškiam, ypač priaugančiai mūsų kartai.

Visuomenė nežino teatro merdėjimo priežasčių, tačiau ji yra įsitikinusi, kad teatras Adelaidėje turi palankias veikimo sąlygas. Čia yra susitelkusios stiprios teatrinio meno pajėgos su režisierium J. Gučium priešakyje. Savo pastatymais čia gražiai užsirekomendavo E. Dainienė, P. Rūtenis, J. Venslovavičius ir Z. Kučinskas. Turime savus Bendruomenės namus, kuriuose teatras gali patogiai dirbti. Naujai sudarytoji Apylinkės Kultūros Taryba, esu tikras, padėtų teatrui visom išgalėm. Žiūrovų parama ir pritarimu abejoti netenka. Spręsimas todėl yra mūsų teatro vadovų ir aktorių rankose.

Reikia tikėtis, kad teatras bent dešimtmečio proga nužlugins mus sujungto Adelaidės Lietuvių Teatro pastatymu, o

taip pat duos mums galimybes ir ateityje gerėtis vaidybinio menu. Pasiukojimas, kurio šis darbas pareikalautų tiek iš aktorių, tiek ir iš teatro vadovybės, suteiktų didelės naudos visai lietuviškumo išsaugojimo akcijai tremtyje.

J. Jonavičius.

- o o o -

Redakcijos pastabos: Pereitame numeryje paskelbta žinutė, kad teatras perkelia savo repeticijas į Lietuvių Namus, kaip redakcijai, taip ir skaitytojams sudarė išpūdžio, kad Adelaidės Lietuvių Teatras nėra save galutinai palaidojęs. Tačiau tai buvo klaidingas išpūdis. Nei teatro vadovybė, nei aktoriai neturi jokių planų pasirodyti su veikalu Adelaidėje bent artimiausioj ateity. J. Gučius pereito mėnesio pabaigoje buvo sušaukęs sujungto Adelaidės Lietuvių Teatro aktorius, kad išsiaiškintų ar yra kokių nors galimybių išvykti gastrolėms į Sydnejų laike ten vyksimo Bendruomenės atstovų suvažiavimo Kaledų atostogų metu. Taigi, jei adelaidiškiai norėtų pamatyti savo aktorius vaidinant, gali jau dabar galvoti apie kelionę į Sydnejų. Tai vienintele galimybė.

Tačiau ir ji dar nėra tikra. Mums ligšiol nepavyko patirti apie to pasitarimo rezultatus. Jei patirsim, paskelbsim.

Ne vienam iš mūsų atrodo tikrai keista, kad tais laikais, kai mūsų vaidybinės pajėgos bus išsklaidytos tarp dviejų teatrinių grupių, jos abi pajėgė dirbti ir mes turejome progos gerėtis jų darbo vaisiais. Tačiau nuo tos dienos, kai tos visos jėgos buvo sujungtos į vieną vienetą, teatras mirė. Savivadybę galima buvo atlikti ir be vestuvių.

Adelaidiškiai tikrai nori teatro ir juos stebina teatralų pasirinktas kelias. Kažkaip nesinori tikėti, kad be jokių pėsakų paslaptinai dingtų tiek daug žadėję aktoriai, jauni režisieriai ir abu vaidybiniai kolektyvai, kaip vienetai. Mūsų nežinojimus ir galbūt klaidingus išvedžiojimus te galėtų išsklaidyti tik teatro vadovybė ir aktoriai, jeigu jie sutiktų padaryti vienokių ar kitokių pareiškimų teatro reikalui. Bent žinotume kur esame ir ko galime laukti.

Didelė padėka priklauso p. J. Jonavičiui, kad jis pajudino šį taip degantį klausimą. Tokių degančių klausimų yra tikrai daug ir redakcija bus dėkinga, jei atskirą asmenys pradės juos judinti. Tačiau iš anksto norime išpėti, kad nebus talpinami tokie samprotavimai, kurie galėtų įnešti kiršinimo mūsų tarpan. Lai kiekvienas dirba taip, kai jam atrodo geriausia. Ne kitaip galvojančių išjuokimu, bet tik nuveiktais darbais valia kiekvienam didžiutis.

METINIO VAJAUS DIENOMIS

Metinis Lietuvių Namų Vajus jau artėja prie galo. Kaip mus informuoja talkininkai iš savo rajonų, adelaidiškiai pilnai supranta savų, lietuviškų namų reikalus ir juos remia tuo pačių tautiniu nuoširdumu. Kiekvienas supranta, kad ngrėdami turėti savo lietuvišką pastogę, turime vieningai rūpintis ne tik jos išlaikymu, bet taip pat jos tobulinimu ir vertės kėlimu. Visiems lietuviams priklausęs bendruomeninis turtas turi kilti kartu su telkiamom aukom.

Jau tuoj bus keturi, kai visą tautinį veikimą koncentruojame Lietuvių Namuose. Kol tų namų nebuvo, šiaip taip vetemis, bastydami iš vietos į vietą su lietuviškais parengimais, su Savaitgalio mokykla. Nei mūsų skautai, nei sportininkai neturėjo kur pastoviai prisiglausti. Nebuvo galima nė galvoti apie lituanistinius kursus. Šiandien jokiai lietuviškai organizacijai nereikia sukti galvos, kur ji susirinks, kur darys vienokius arba kitokius savo parengimus. Todėl tad ir sunku išsivaizduoti ką gi šiaudien darytume neturėdami savų lietuviškų namų.

Adelaidės Lietuvių Sąjunga, Bendruomenės įgaliota, visada rūpinosi ir tebesirūpina Lietuvių Namų tobulinimu, jų plėtimu. Kaip žinoma, bendruomenė patvirtino valdybos parengtą Lietuvių Namų praplėtimo planą, kurio pirmasis etapas šiaudien jau yra baigtas ir bendram naudojimui perleisti keturi dideli kambariai, kurie ypač naudingi mokyklai ir kursams. Dabar valdyba svarsto antrojo praplėtimo etapo galimybes. Šiomis dienomis dąpirktas greta esantis namas atidarys eilę naujų patobulinimo galimybių.

Skolų mokejimas, kuriam pravedamas šis metinis vąjus, yra tad tik dalis tų rūpesčių, kurie privalo dominti visus adelaidiškiaus. Tačiau šiaudien susikoncentruokime tik šitam vienam reikale ir nešykštedami atiduokime savo metinę duoklę Lietuvių Namų skoloms mokėti. Po to turėsime visus metus svarstyti kitus savos pastogės tobulinimo klausimus.

Iš kitos pusės patiriame, kad ne visi talkininkai dar spējo išitraukti į vąjaus darbųmetę. Kai kurie dar net ir nepradejo lankyti savų rajonų. Todėl dar kartą kreipiames į visus mielus talkininkus, prašydami, kad jie, pasiėmę ši taip sunkų ir nedėkingą darbą, pravestų jį be svyravimų. Reikia stengtis, kad jeigu jau ne visi, tai bent kiek galinti didesnis lietuvių skaičius būtų aplankytas.

DARBO TAIKOS

ALS Valdyba žemiau skelbia sąrašą talkininkų, dirbusių prie Lietuvių Namų š. m. kovo-liepos mėnesiais. Prie talkininko pavardės pridėtas jo dirbtų valandų skaičius ir skliausteliuose - dirbtos dienos.

1. Alvikas A. 7(1); 2. Bernaitis V. 17(2); 3. Birbilas J. 16(2); 4. Česna B. 22(3); 5. Daugaila A. 8(1); 6. Dumčius V. 20(3); 7. Garbaliuskas L. 41(9); 8. Girdauskas V. 16(2); 9. Gliubertas R. 8(1); 10. Gudaitis J. 25(3); 11. Janulis V. 2(1); 12. Jasiūnas J. 45(6); 13. Jaunutis J. 33(4); 14. Jurgelionis B. 17(3); 15. Keleratas A. 23(4); 16. Krivickas A. 8(2); 17. Lapš - Jon. 54910; 18. V. Laurinaitis 13(2); 19. Martinkus L. 38(5); 20. Merūnas A. 100(16); 21. Mikeliūnas A. 36(5); 22. Miliuskas J. 9(1); 23. Morkūnas A. 16(2); 24. Neliubšys S. 26(3); 25. Norkūnas J. 64(12); 26. Ostrauskas Č. 16(2); 27. Plekys J. 13(2); 28. Požera K. 4(1); 29. Raginis V. 52(9); 30. Rapševičius J. 13(2); 31. Reisonas K. 66(9); 32. Reivytiš A. 43(5); 33. Riauba J. 8(1); 34. Rudzenskas M. 51(7); 35. Sasinis A. 9(1); 36. Savenis P. 9(1); 37. Stasaitis P. 16(2); 38. Staugas E. 8(1); 39. Straukas B. 8(1); 40. Šatkus P. 8(1); 41. Šerelis A. 36(6); 42. Šiukšteris V. 16(2); 43. Taparas K. 32(4); 44. Taparuskas E. 22(3); 45. Urbonas M. 56(8); 46. Vaitekenas A. 72(9); 47. Valinčius K. 21(3); 48. Vasilaiškas V. 18(2); 49. Vilčinskas V. 15(2); 50. Vokietaitis 12(2); 51. Vosylius V. 12(2).

Gaminant talkininkams pietus dirbo šios ponios; 1. Andriušienė 8(1); 2. Garbaliuskienė 75(10); 3. Jonavičienė 17(3); 4. Jurgelionienė 6(1); 5. Laurinaitienė 33(5); 6. Navakienė 30(4); 7. Rudzenskienė 14(2); 8. Vaboliene 8(1); 9. Varnauskienė 75(10); 10. Visockienė 12(2).

ALS Valdyba visiems talkininkams reiškia nuoširdžiausią padėką. Jie tikrai daug padarė ir tik jų dėka pavyko palyginti gana pigiai įvykdyti pirmąjį Lietuvių Namų praplėtimo etapą. Naudodamasi šia proga Valdyba taip pat kreipiasi į visus adelaidiškius, prašydama, kad jie, kaip ir ligšiol, rastų galimybės, organizuojant talkas, atvykti prie Lietuvių Namų kelioms darbo valandoms. O darbų dar daug laukia.

Jeigu šiame sąrašė kiemo nors pavardė praleistas arba dirbtas laikas netiksliai pažymėtas, Valdyba iš anksto atsiprašo ir bus dėkinga jei gaus dirbusiųjų patikslinimus.

SPORTAS ADELAIDĖJE

R. Arlauskas P. A. šachmatų pirmenybėse.

Žinomas šachmatininkas R. Arlauskas, kuris priešpaskutiniam visos Australijos korespondenciniame šachmatų turnyre buvo laimėjęs meisterio vardą, dabar dalyvauja P. Australijos šachmatų pirmenybėse, kurios vyksta Universiteto rūmuose. Šiuo metų Arlauskas stoja II vietoj su 3½ taško..

"Vyties" šachmatininkų komanda tarpklubinėse rungtynėse nugalėjo latvius, 3-2. Laimėjo Šavenis, Šlāmānas ir Pocius. Latviai nebuvo niekam pralaimėję tris metus. Rasa Andriūšyte irgi pakviesta.

Be M. Kelertaitės, apie kurią pranešėme pereitame AKŽ. numeryje, į Pietų Australijos moterų krepšinio rinktinės š. m. treniruotes pakviesta ir I komandos žaidėja Rasa Andriūšyte. Mūsų mergaitėms teks labai pasitempti, kad patektų į galutinę Pietų Australijos rinktinę.

Pirmųjų krepšinio komandų varžybų lentelė.

Vyrai prieš:		Mergaitės prieš:	
Y.M.C.A. rugpiūčio 18 d. 10 v.v.		Sturt rugpiūčio 17 d. 8.10.	
North " 25 d. 9 v.v.		Panthers " 24 d. 6.30.	

Priimami jauni krepšinininkai.

"Vyties" krepšinio komandoms papildyti priimami jaunieji (13-17 metų). Norintieji įsijungti į krepšinininkų eiles, prašomi pranešti klubo valdybos nariams arba atvykti tiesiai į Forestville stadioną sekmadieniais nuo 1 val. popiet. Daugiausia reikalingi berniukai, tačiau dar gali būti priimtos ir kelios mergaitės. Treniruotėms reikalingi žaidimo batukai.

Visko po truputį.

- Tinklinio treniruotės jau prasidėjo ir vyksta šeštadieniais Lietuvių Namų sporto aikštėje.

- Lauko tenisininkai, kurie nori naudotis Lietuvių Namų sporto aikšte, prašomi kreiptis į "Vyties" valdybą.

- Antrąją mergaičių krepšinio komandoje šiemet žaidžia: R. Šulcaitė, K. Baškutė, I. Kapočiūnaitė, G. Mainelytė, L. Kuncaitė, V. Vokietaitytė, L. Andriūšytė, J. Zakaravičiūtė ir N. Beinoravičiūtė. Neturedamas savų tautinių komandų, su lietuvaitėmis žaidžia ir dvi svetimtautes.

- Ar jau įsigijote bilietų dalyvauti "Vyties" sporto klubo loterijoje? Jei ne, tai paskubekit įsigyti.

✉ PAŠTO DĖŽUTĖ ✉

Ponui N.P.Jūsu samprotavimai kaip pataisyti tarpusavio sugyvenimą Adelaidėje, mums atrodo, juos paskelbus, virstų žibalu ugnyje. Prie progos gražinsime.

Ponui L.A. Dėl mūsų, Jūs galite savo rankraštį perduoti kitai redakcijai paskelbti, tačiau prieš perduodamas pagalvokite, ar Jums patiktų jei kitas taip apie Jus rašytų.

Ponui Gynėjui. Dėkui už ginamąją kačą. Patikėkit, jeigu rastume reikalo gintis, patys apsigintume.

Ponui M.K. Lietuvių Metraštį leidžiame ne mes, bet Krašto Valdyba, todėl ir nešimam spręsti, ar jam parengta medžiaga paseno ar ne. Tikimės, kad Metraštį užsisakėt.

ALS Nariui. ALS valdyba žino, kas iš lietuvių ir kokiam tikslui bandė užbėgti Sąjungai už akių papildomą namą daperkant. Namas liko Sąjungos, o tuo pačiu ir bendruomenės. Taip pat galim tamstai pranešti, kad ALS valdyba nutarė neimti jokios nuomos iš ateitininkų sendraugių už literatūros vakarą, kurio pelnas skiriamas Šv. Kazimiero koplyčiai. Bus prašoma padengti tik faktines salės valymo išlaidas.

----- * ----- *

LITUANISTINIŲ KURSU PASKAITOS: Rugpiūčio 21 d. 3.30-5.30 p.p. 1/Lietuvių kalba (Abukevičius), 2/Lietuvių literatūra (Pakalnis); Rugpiūčio 28 d. 3.30-5.30 p.p. 1/Lietuvių kalba (Abukevičius), 2/Lietuvos istorija (Maželis).

-oOo-

"COSMOS" ATSTOVYBĖS TELEFONAS

Mus informuoja, kad "Cosmos" atstovybė: Adelaidėje (J. ir B. Lapšiai, 27 Grange Rd., Hindmarsh), kuri atlieka visų rūšių patarnavimus siunčiant siuntinius į Lietuvą, dabar pasiekiamas ir telefonu 46-3229. Geriausia skambinti vakarais arba savaitgaliais visą dieną.

-oOo-

A. MAČIUKAS prašo pranešti, kad laike Trijų Milžinių baltiaus salėje arba L. Namų rajone pamesti automobilio raktai. Jei kas būtų juos radęs, malonėkit pranešti telefonu LF 3432.

-oOo-

Asmenys, aukojusieji Adelaidės Lietuvių Žinių" reikalams, bus paskelbti kitam numery.

A K T U A L I J O S

Australai apie mirusį lietuvį.

Prieš kiek laiko Adelaidėje tragiškai žuvusiam mūsų tautiečiui Jurgiui Ignatavičiui jautrią pagarbą atidavė jo darbovietės (Firmos David Murray) laikraštėlis "Newsletter". Jame apie velionį taip rašoma: "Iš Jurgio bendradarbių tenka patirti, kad jis jau eilė metų reguliariai lankė Royal Adelaide ligoninę, gnošdamas sergančius savo tautiečius. Tam jis aukojo didelę savo laisvalaikio dalį. Jurgis ypatingai stengėsi paguosti tuos vienišus ligonis, kurie mažai tekalba angliškai. Ligoninės personalas Jurgį taip labai vertino, kad jam netaikė nuostatų, liečiančių ligonių lankymo valandas. Tragiška mirtis, kuri taip staigiai nutraukė jo gyvenimo siūlą, skaudžiai sukrėtė visus, su juo dirbusius". O Jurgis juk ir žuvo eidamas iš ligoninės.

Už 1500 mylių.

Didelė elektros stočių statymo firma (Newton-MacLaren Co. Ltd.) šiomis dienomis išsiuntė šios srities darbų specialistą Ed. Duchauską į tolimą Pietų Australijos šiaurę (apie 1500 mylių nuo Adelaidės) vadovauti kariniams reikalams skiriamos elektros stoties statybai. Prieš tai jam vadovaujant buvo įrengta radaro ir elektros stotis kitąj šiaurinės Pietų Australijos vietoj.

A. H. Glažė atsakingose pareigose.

Inžinerijos ir Vandens Tiekimo Departamentas savo laikiną tarnautoją inž. A. H. Glažę paskyrė nuolatinio valdininku ir pavedė jam, kaip reziduojančiam inžinieriui, prižiūrėti Maypongos rezervuaro statybą. Inžinerijos mokslus pabaigęs Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, inž. Glažė Adelaidėje buvo priimtas į Inžinierių Sąjungą.

Kun. J. Kungio kunigavimo 15 metų jubiliejus buvo atitinkamai atšvęstas Katalikų Centre, St. Peters st. . rugpiūčio 7 d.

Reisonaitės ir Urmono sužadėtuves.

Studentė architektė Renata Reisonaitė šiomis dienomis susižadėjo su inž. R. Urmonu. Abu jie yra labai veiklūs lietuviško jaunimo tarpe ir žinia apie jų sužadėtuves tikrai maloni. Adelaidės Lietuvių Sąjungos Valdyba džiaugiasi, kad juodu abu įstoja į Lietuvių Sąjungą nariais. Lai jie būs pavyzdžiu kitiems jauniems lietuviams, kurių laukia lietuviškas darbas.

15. VIII. 1960

Adelaidės Lietuvių Žinios

8 psl.

DARBO TALKOS PRIE DAPIRKŲ NAMŲ

ALS Valdyba šiomis dienomis nuodugniai apžiūrėjo naujai dapiirktus namus ir nutarė visą reikalingą remontą vykdyti darbo talkų būdu. Talkos vyks kiekvieną šeštadienį iki remonto užbaigimo. Todėl kiekvienas lietuvis, kuris turėtų laisvą šeštadienį, nuoširdžiai prašomas atvykti į Lietuvių Namus darbo talkai. Talkos bus pradėtos 9 val. ryto, tačiau kiekvienas yra laisvas atvykti tuo laiku, kuris jam bus patogesnis. Darbams vadovaus inž. K. Reisonas. Juo daugiau talkininkų susirinks, tuo greičiau remontas bus užbaigtas.

Valdybos nutarimu, namą atremontavus, jis bus išnuomotas ir pirmenybė bus suteikta lietuviams. Besidomintieji šio namo išnuomavimu, teiraujasi pas Turto Globėją A. Morkūną.

Visų interesas, kad namas būtų galimai greičiau atremontuotas, todėl visi ir turėtume jungtis prie šių darbo talkų. Visi nuoširdžiai laukiami ir visiems iš anksto lietuviškai dėkojame. Talkininkam valgis bus parūpintas.

o o o

Visiems ir visur!

Visiems ir visur!

SKAUTAMS REMTI BALIUS

Bendras kvietimas

Ateinanti šeštadienį, rugpiučio 20 d. pasukite visi į Lietuvių Namus. Ten Jūsų laukia lietuviai skautai.

Viliojančiai išpuošta salė. Draugiška jaunatvės nuotaka. Prajovai ir pokštai.

Laužams liepsnojant balius bus tikrai puikus. Jūs dar atsimenate nepaprastą skautų dešimtmečio balių. Kaip ten, taip ir Skautų Paramos Baliuje nebus Jums mažiausio rūpesčio. Be pertraukos gros žinoma sokių karpala. Veiks turtingas baras. Skautų tėvų ir vadovybės dėka valgiai išdėlioti ant stalų ir pilna neregėtų negirdėtų skanestų. Už visa tai tik šil vienam asmeniui. Pakvietimai gaunami pas skautų vadovybės narius. Jais kiekvieną taip pat gali aprūpinti R. Urmonas, R. Rudzenskas, A. Mikužytė, D. Dunda, V. Patupys, P. Snarskis. Blogiausia atveju jūs gausit prie įėjimo. Tad iki pasimatant!

REDAKCIJA:

21 Selby St., Grassmere, S. A.

LF 5945

ADMINISTRACIJA:

56 Edward St., Norwood, S. A.

31-2712